

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 24. 11. 2019

Število objav: 5

Internet: 4

Tisk: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 5

Internet	Naslov	23. november		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Radioprvi.rtvsl.si; 530.251, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 23. 11. 2019		
Stran v zbirki: 6	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v samostojni Sloveniji postal državni praznik – dan Rudolfa Maistra. – GOJMIR JUŽNIČ je diplomiral na gradbenem oddelku fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, leta 1951 pa še na medicinski fakulteti; doktoriral je leta 1967. Med drugim se je izpopolnjeval v Franciji in Nemčiji, bil predstojnik Inštituta...			

Internet	Naslov	Namesto MasterChefa bi morali med mladimi promovirati tehnične poklice		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo.si; 463.050, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 11. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Maja Grgič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prodajamo v ZDA, nosijo oznako AMS in so že namenjeni letalski industriji. Z izdelki za transport trenutno ustvarimo 24 odstotkov prihodkov, ostalo so gradbeništvo , farmacija, prehrabna industrija, distribucija Ta naša razpršenost se kaže kot pozitivna, ker smo manj občutljivi na nihanja. Sklenili ste tudi pogodbi...			

Internet	Naslov	Trg nepremičnin: več kreditno nesposobnih, manj prodanih stanovanj		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Vecer.com; 372.376, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Sanja Verovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drastični ukrepi BS ohromiti zdaj zelo živahno dogajanje na nepremičninskem trgu ali pa celo privedi do nove nepremičninske krize tudi v zdaj zelo aktivnem gradbeništvu , smo vprašali tudi gradbince in projektante. Blaž Kosi, direktor družbe K-ing, podjetja za inženirske in operativno izvedbene storitve, je prepričan, da...			

Tisk	Naslov	"Vedno me je zanimalo, kako se stvari rušijo, ne postavljajo"		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Svet24; 118.000, Slovenija	Stran: 20	Površina: 707 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 11. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	M. G.		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...slasten... »Adrenalin in radovednost sta bila prevelika, da bi odstopil od te svoje želje,« je povedal Sašo. Pri študiju je izbral med gradbeništvom in strojništvom. Na koncu se je odločil za gradbeništvo , vendar ga ni zanimalo, kako se stvari postavljajo, ampak kako bi jih lahko zrušil. Ta stroka je še danes v povojih. Obupal je in...			

Internet	Naslov	Alpod lani povečal prodajo		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 11. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...domačem trgu so po besedah direktorja Matjaža Štefana predvsem posledica izboljšane poslovne klime v državi, boljše likvidnosti in povečanja investicij v gradbeništvo . "Predvidevamo, da se bo trenutna situacija obdržala v tudi v letu 2019; načrtujemo enako prodajo kot leto prej," je zapisal v poročilu o poslovanju,...			

Pavle Jakopič 23. 11. 2019

23. november

Hieronim Megiser, Žiga Zois baron
Edelsteinski, Gojmir Južnič

Leksikograf in polihistor HIERONIM MEGISER je od leta 1571 skupaj z Jurijem Dalmatinom in Trubarjevima sinovoma študiral v Tübingenu, po magisteriju pa še pravo v Padovi ter nato služboval kot zgodovinar nadvojvode Karla II. in deželni stanov v Gradcu. Pozneje je bil

uzemim stanov v Gradcu. Pozneje je bil rektor gimnazije v Celovcu in profesor na univerzi v Leipzigu. Izdal je več kot 40 del in zapustil 30 rokopisov. Slovenski jezik je upošteval v več slovarskih delih, prvi je zbral slovensko leksiko ter jo obdelal enakovredno z besediščem vodilnih evropskih jezikov. Leta 1595 je pomagal spraviti Trubarjevo "Hišno postilo" v slovenske dežele. Leksikograf Hieronim Megiser se je rodil leta 1554 v Stuttgartu, umrl pa je novembra leta 1619.

ŽIGA ZOIS baron EDELSTEINSKI je bil osrednja osebnost slovenskega narodnostnega preroda na prehodu iz 18. v 19. stoletje na literarnem, strokovno-znanstvenem in tehnično-gospodarskem področju. S svojim prebudnim, vodstvenim, mentorskim in mecenskim delovanjem na prehodu iz fevdalizma v kapitalizem je bil korenit spreminjevalec družbenih razmer na Slovenskem, z naravoslovnimi in tehničnimi dosežki pa je bil znamenita osebnost tudi v mednarodnih razumniških krogih.

Po očetu je na Kranjskem podedoval posestva, fužine in tovarne. S takšno materialno podlago je omogočil delovanje številnim članom svojega razumniškega

stevinih članom svojega razsvetljenskega krožka: Linhartu, Kopitarju, Vodniku, Kumerdeju, Japlju in drugim. Omogočil jim je delo in izdajanje knjig, podpiral pa je tudi delovanje Kranjske kmetijske družbe, ki naj bi pospešila modernizacijo gospodarstva. Kot naravoslovec je zbral evropsko znamenito zbirko mineralov, ki je zdaj v ljubljanskem Prirodoslovnem muzeju, kot zoolog pa je med prvimi preučeval človeško ribico in pisal o njej.

Preroditelj, mecen, naravoslovec, literat in podjetnik baron Žiga Zois se je rodil na današnji dan leta 1747 v Trstu.

Borec za severno mejo, general Rudolf Maister, s pesniškim imenom Vojanov, sodi med najopaznejše slovenske osebnosti 20. stoletja. S svojim pogumnim dejanjem je ob koncu prve svetovne vojne, po razpadu avstro-ogrske monarhije, najprej v Mariboru, nato pa tudi na širšem štajerskem področju uveljavil ljudsko voljo in dosegel, da je velik del slovenskega narodnostnega in govornega področja Štajerske in Koroške prišel pod slovensko oziroma jugoslovansko upravo.

Na današnji dan leta 1918 je s svojo

Na današnji dan leta 1918 je s svojo vojsko razorožil nemško varnostno stražo v Mariboru in jo razpustil. Zaradi tega pomembnega dejanja za slovenstvo je 23. november v samostojni Sloveniji postal državni praznik – dan Rudolfa Maistra.

GOJMIR JUŽNIČ je diplomiral na gradbenem oddelku fakultete za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo,

leta 1951 pa še na medicinski fakulteti; doktoriral je leta 1967. Med drugim se je izpopolnjeval v Franciji in Nemčiji, bil predstojnik Inštituta za fiziologijo pri medicinski fakulteti v Ljubljani, leta 1981 pa je postal redni profesor. Znanstveno-raziskovalno je deloval na področjih fiziologije in kardiovaskularne dinamike ter med drugim vodil raziskovalni projekt o reaktivnosti kardiovaskularnega sistema v naravnih in eksperimentalnih razmerah. Bil je tudi častni predsednik Evropskega združenja za neinvazivno kardiovaskularno dinamiko. Gojmir Južnič se je rodil na današnji dan leta 1918 v Novem mestu.

Namesto MasterChefa bi morali med mladimi promovirati tehnične poklice

Pogovor z glavnim izvršnim direktorjem Impola Andrejem Kolmaničem.

Objavljeno

23. november 2019 06.00

Posodobljeno

23. november 2019 06.00

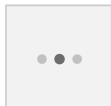
Odpri galerijo

Glavni izvršni direktor Impola Andrej Kolmanič Foto Tadej Regent

Maja Grgič

Slovenjebistriški Impol je eden največjih zaposlovalcev v regiji. Delavski odkup te družbe je sprožil kar nekaj dvomov, z njim se je ukvarjalo celo sodišče, a podjetje danes uspešno posluje. V desetih letih je z večstomilijonskimi naložbami **podvojilo prihodke**, njihov cilj je milijarda evrov prometa do leta 2025. Krmilo tega predelovalca aluminija je od lani v rokah Andreja Kolmaniča.

Skupina Impol je v prvih šestih mesecih letos ustvarila 378 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar je deset milijonov več kot v istem obdobju lani. Kljub temu je bil čisti dobiček malenkost nižji in je dosegel 18,5 milijona evrov. Lahko poveste kaj več o letošnjem poslovanju in kakšne so zadnje številke?

Nižji dobiček je posledica večje amortizacije, saj smo imeli v zadnjih letih precej naložb in smo jih zdaj vključili v proizvodne procese. Če pogledamo drugo polovico leta, pa zlasti v zadnjem četrtletju opazamo upad povpraševanja, tako da bomo leto sklenili nekje na ravni lanskega leta.

Preberite še: [Impol v osvajanju avtomobilske in letalske industrije](#)

Novega rekorda po lanskem uspešnem letu torej ne bo?

Ne, razmere na trgu so žal takšne, da tega ne dopuščajo.

Kje pa opazate upad povpraševanja?

Problema sta dva. V javnosti se veliko govori o upadu povpraševanja, zlasti v avtomobilski industriji, pozabljamo pa na konkurenco, ki smo jo v Evropi dobili zaradi trgovinske vojne med Kitajsko in Združenimi državami Amerike. Upad povpraševanja za nas na srečo ni tako močan, zaradi naše politike razpršenosti poslov, tako da nismo tako zelo ranljivi. Dejstvo pa je, da so Kitajci zaradi težav na ameriškem trgu prodrli v Evropsko unijo. Leta 2018 so kitajski ponudniki na evropskih trgih prodali 250.000 ton valjanih aluminijevih izdelkov, letos pa bodo dosegli 500.000 ton. To je stodontna rast, kar pomeni močan pritisk na cene in njihov padec. Evropski proizvajalci lahko, denimo, dosegamo le še petino višje cene.

Foto Tadej Regent

Pa so kitajski ponudniki kakovostno enakovredni evropskim?

Popolnoma enakovredni. Lahko bi celo rekel, da v določenih segmentih boljši. Z vsemi svojimi naložbami imajo trenutno najboljšo opremo, ki jo je v tem trenutku mogoče dobiti na trgu, glede na njihovo število tudi s strokovnjaki s tega področja nimajo težav. Tako da ta mit, da so kitajski izdelki slabše kakovosti, ne velja več. S Kitajci je pri standardnih produktih, ki jih kupujejo v prvi vrsti trgovci, težko tekmovali, saj jih zanimajo le cene. Kitajci so namreč postali zelo prilagodljivi: svoja skladišča že imajo tudi v Evropi, popolnoma prilagajajo plačilne pogoje, ne zahtevajo nobenih avansov ... Naš namen ni, da bi tekmovali s Kitajci, zato moramo tukaj ubrati drugačno smer, kar mislim, da Impol že počne.

Ali vi potem bolj stavite na nišne trge?

Tako je. Naša prednost je, da celotno proizvodno verigo obvladujemo sami. Mi imamo namreč vse – od livarne do obrata za mehansko obdelavo, kjer dobimo izdelek, ki ga je mogoče tako preliti v končni izdelek. To je naša konkurenčna prednost. Torej obvladujemo celotno verigo od surovine do končnega izdelka. Ko so ZDA lani denimo uvedle embargo na ruski aluminij, je bila naša prednost, da smo imeli lastne livarniške kapacitete, ki so nam omogočile reciklažo aluminija, s čimer smo se izognili ruskemu poreklu surovine in zagotavljali ustrezne dobave.

Kljub temu pa smo bili presenečeni, da je v Evropi toliko ameriškega lastniškega kapitala. Skoraj vsi so nas spraševali, ali naši izdelki vsebujejo Rusalov aluminij. Ukrep je bil hitro preklican, kar najbrž kaže, da so bile negativne posledice prevelike.

Ali evropski proizvajalci aluminija tako kot jeklarji od evropske komisije morda terjate kakšne zaščitne ukrepe?

Predelovalci aluminija prek našega evropskega združenja pritiskamo na EU, da bi zaščitila predelovalce aluminija, glede tega smo na pogovor povabili tudi evropsko poslanko Tanjo Fajon. Vendar so pravila v EU takšna, da vse skupaj poteka počasneje kot kje drugje. To pomeni, da bo EU ukrepala šele, ko se bodo pokazali negativni rezultati. Predvsem si želimo enakih pogojev poslovanja.

Foto Danilo Utenkar

Izvoz v ZDA pa vam je kljub uvedbi ameriških carin na uvoz aluminija uspelo povečati. Kako?

V nekem obdobju je bilo zaradi teh ukrepov v ZDA veliko pomanjkanje aluminija in mi smo to priložnost izkoristili. Prodajo na ameriškem trgu smo povečali za petnajstkrat – z 2000 ton na približno 30.000 ton. Ti ukrepi predsednika Trumpa so nato pripeljali do tega, da se je ameriška industrija aluminija pobrala in začela povečevati proizvodnjo, tako da smo ta trg začeli postopoma izgubljati. To je bila enkratna priložnost in smo jo izkoristili.

Vaši glavni trgi torej ostajajo v EU?

V Nemčiji ustvarimo 34 odstotkov, v Italiji 12, v ZDA 11, na Češkem 6 in na Hrvaškem 5 odstotkov. Izvažamo tako valjane kot stiskane izdelke. Skupaj izvozimo prek 95 odstotkov proizvodnje.

Ob vaših vlaganjih v zadnjih letih ste izražali interes, da bi več delali za avtomobilsko in letalsko industrijo. Vas ohlajanje prve kaj skrbi?

Naš interes je transportna industrija, zato smo pridobili tudi certifikat EN9100, kar pomeni, da smo skladni z zahtevami letalske industrije. Opažamo, da je v tej industriji pomanjkanje dobaviteljev aluminija. Imeli smo kar nekaj obiskov velikih proizvajalcev, kot sta Boeing in Airbus, ki iščejo svoje dobavitelje, tako da si sodelovanja z letalsko industrijo želimo morda še bolj kot z avtomobilsko. Naša filozofija je, da se bo treba najprej dokazati v avtomobilski in nato v letalski. Stiskani proizvodi, ki jih prodajamo v ZDA, nosijo oznako AMS in so že namenjeni letalski industriji. Z izdelki za transport trenutno ustvarimo 24 odstotkov prihodkov, ostalo so **gradbeništvo**, farmacija, prehranska industrija, distribucija ... Ta naša razpršenost se kaže kot pozitivna, ker smo manj občutljivi na nihanja.

Sklenili ste tudi pogodbi za BMW in Samsung. Lahko poveste kaj več o tem?

Mi že danes delamo za pomembne kupce iz avtomobilske in motoristične industrije. Z BMW smo sklenili pogodbo za 50 milijonov evrov za obdobje od 2021 do 2030. S Samsungom smo sklenili posel za 90 milijonov evrov, začnemo pa ga izvajati prihodnje leto in bo trajal do leta 2028. V vmesnem obdobju smo sklenili tudi pogodbo za avtomobilskega dobavitelja Nemač, tako da je na tem področju ogromno priložnosti. Zaradi preusmerjanja v električne avte je povpraševanje proizvajalcev avtomobilov po izdelkih iz aluminija veliko. Ker pa je na tem področju še veliko nedorečenega, smo pri sklepanju poslov zelo pazljivi.

Cilj strategije Impola je povečati prihodke na milijardo evrov do leta 2025. V katerih segmentih računate na povečanje?

Zdaj smo izdelali že strategijo do leta 2026, s katero se usmerjamo v izdelke z višjo dodano vrednostjo. V ta namen izvajamo prestrukturiranje prodajnega programa in krepimo naložbe v razvoj. Torej znižujemo delež distribucije in se usmerjamo h končnim kupcem. Zapisali smo, da pot v prihodnost temelji na dodajanju vrednosti aluminiju, s čimer želimo na vseh segmentih postati razvojni dobavitelj in dobavitelj TIER1. V ta namen razvijamo finalizacijo in livarniško zmogljivost, kar nam omogoča obvladovanje vseh stopenj izdelave. To nam omogoča, da po eni strani rastemo količinsko, po drugi strani pa povečujemo dodano vrednost v vseh segmentih.

Andrej Kolmanič Foto Tadej Regent

Poraba aluminija zaradi njegovih lastnosti – predvsem nizke teže – narašča. Je to pričakovati tudi v prihodnje?

Da. Vse analize kažejo, da povpraševanje po aluminiju narašča. Pričakuje se približno 4%-odstotna rast. Avtomobilska industrija gre z elektrifikacijo precej v smeri povečevanja porabe aluminija. V zadnjem dokumentu, ki ga je izdalo evropsko združenje predelovalcev aluminija, se na primer pričakuje, da se bo delež aluminija z današnjih 180 kilogramov do leta 2025 povečal na 200 kilogramov na avtomobil. To je za nas izdelovalce velika priložnost za rast. Razlog za večjo porabo je tudi v ekologiji, saj ima aluminij pri nižji teži enake ali celo boljše lastnosti kot jeklo.

Rekli ste, da imate lastno verigo izdelave. Kolikšen delež aluminija pa recikirate?

V izdelkih, ki jih naredimo v Sloveniji, uporabljamo le 22 odstotkov primarnega aluminija, vse ostalo je reciklirano. To nam omogočajo lastne livarne in to vse bolj zahtevajo tudi kupci. Primarni aluminij pa nabavljamo večinoma v Rusiji in Afriki.

V zadnjih mesecih ste opozarjali na **nujnost gradnje zahodne obvoznice v Slovenski Bistrici**, ki bi vam omogočila dostop do avtoceste, pa tudi kablovoda, ki bi ga financirali sami. So zdaj

proračunska sredstva za to zagotovljena? In če so, kdaj naj bi se gradnja obvoznice začela?

Upam, da je vprašanje obvoznice zaključeno. Na sejah odbora državnega zbora so predstavniki ministrstva za infrastrukturo pojasnili, da se bo gradnja začela leta 2020 in končala 2021. Nov sporazum med ministrstvom, občino in nami je podpisan, tako da pričakujem, da se bodo dogovora vsi držali. Kar zadeva gradnjo kablovoda, smo mi sredstva rezervirali in jih bomo zagotovili. Za Impol to v poslovnem smislu pomeni ogromno. Letos smo imeli že 33 omejitev ali izklopov zaradi preobremenjenosti našega kabla. Tako da je pri načrtovani rasti lahko ta omejitev za nas velik problem. Zdaj se namreč dogaja transformacija transportne industrije, zdaj moramo biti zraven in zdaj potrebujemo elektriko. Če ne, bomo zamudili vlak.

Mit, da so kitajski izdelki slabše kakovosti, ne velja več. S Kitajci je pri standardnih produktih, ki jih kupujejo v prvi vrsti trgovci, težko tekmovati, saj jih zanimajo le cene.

Kaj pa glede samega transporta?

Industrijska cona Impol ima velik problem. Imamo težave s transportom in logistiko, saj morajo tovornjaki pred vstopom v cono čakati na javni cesti. Zaključujemo nakup zemljišča, kjer bomo zgradili parkirni prostor, da bi tovornjake izločili iz prometa in jih nato po potrebi poklicali v industrijsko cono. Tako bi uredili promet znotraj industrijske cone in v samem mestu. Tudi obvoznica bo zagotovila, da se bo promet izognil centru. Skupini Impol na tej lokaciji v Slovenski Bistrici zmanjkuje potenciala za rast, saj smo preblizu naseljem.

Je torej rešitev v drugih lokacijah? Predlani ste prevzeli šibeniško družbo TLM. Kako pomembna je za Impol in kakšne načrte imate z njo? Letos ste odprli novo linijo za proizvodnjo izdelkov za avtomobilsko industrijo in napovedali postavitev nove livarne.

V TLM smo veliko vlagali in tam je veliko možnosti za rast, saj je industrijska cona ogromna. TLM je od prevzema prispeval petino realizacije celotne skupine Impol, tako proizvodno kot prihodkovno. Ta šibeniška družba danes proizvaja 50.000 ton gotovih izdelkov za trg in še 60.000 za potrebe v Slovenski Bistrici, mi pa skupaj izdelamo 250.000 ton. Tako da se je Šibenik izkazal kot pravilna odločitev. Tam smo doslej vložili okoli 100 milijonov evrov, pred kratkim smo zaključili s projektom razrezne linije za avtomobilsko industrijo. Zdaj tudi tam stremimo k lastnim livarniškim zmogljivostim, ki nam dajejo fleksibilnost in cenijo vhodne surovine. Zato bomo zgradili novo livarno z zmogljivostjo 50.000 ton, vrednost naložbe pa bo 22 milijonov evrov. Zagon proizvodnje načrtujemo za leto 2022. Na področju valjarnišтва veliko stavimo na to lokacijo.

Foto Tadej Regent

Impol že nekaj let pospešeno vplaga v optimizacijo in posodobitev proizvodnje. Lani ste za naložbe namenili 83 milijonov. Katere naložbe ste poleg omenjenih izpeljali in v kolikšni vrednosti ter kakšni so načrti za prihodnje leto?

Letos bomo imeli za 35 do 40 milijonov evrov naložb v novo tehnološko opremo ali posodobitev obstoječe, pa tudi v avtomatizacijo, okoljske izboljšave, digitalizacijo ... Letos smo tukaj zagnali novo iztiskovalno linijo v vrednosti 17 milijonov evrov, kot vidite skozi okno, vlagamo v obrat za finalizacijo izdelkov, za katerega bomo namenili šest milijonov evrov. Prihodnje leto bomo poleg Šibenika v srbskem Seval Impolu namenili še 17 milijonov evrov za obnovo tople valjarne.

Imate na muhi kakšne nove tarče? Bosanski mediji so pred časom omenjali vaš interes za propadajoče bosansko podjetje Aluminij.

Ne, nimamo. Naša naloga je, da najprej uredimo podjetja, ki so že v naši lasti. Problem ni le denar, ampak smo omejeni tudi s kadri.

Celotna realna industrija se spopada s pomanjkanjem tehničnih kadrov. Imate ta problem tudi v Impolu? Kako ga rešujete?

Glede na našo zgodovino za zdaj nimamo težav s kadri. Potrebo po strokovnih kadrih smo prepoznali že pred leti in skupaj z ministrstvom smo dosegli, da je gimnazija v Slovenski Bistrici uvedla smer metalurški tehnik. Tako si kalimo bodoče kadre, naši inženirji predavajo na šoli, dijakom pa omogočamo prakso v našem podjetju. Tudi štipendiramo na različnih področjih.

Torej lahko rečemo, da izobraževalni sistem v Bistrici sledi razvoju Impola?

Da. Mislim, da je to bila ena boljših potez, ki smo jih naredili. Zdaj je treba le zagotavljati, da bodo mladi prepoznavali ta poklic kot zanimivega. Vsi skupaj, tudi država, bi se morali bolj ukvarjati s promocijo teh poklicev. To bi bilo treba tudi medijsko izpostaviti. Namesto MasterChefa bi si morali izmisliti kaj drugega, da bi med mladimi promovirali tehnične poklice.

Impol je podpiral prihod Magne v Hoče. Zakaj? Računate na sodelovanje? Po drugi strani vam denimo lahko odžira kadre.

Da, vidimo možnost sodelovanja. Kar zadeva prevzemanje kadrov, pa vedno zmaga boljši. S trenutno proizvodnjo ne potrebujejo enakih kadrov kot mi.

Impol je ena redkih družb, ki ji je uspelo izpeljati delavski odkup – če pustiva ob strani polemike in dvome, ki so se ob tem porajali. Je takšna lastniška struktura primerna za nadaljnji razvoj podjetja?

Vsekakor. Kolikor zaslužimo, porabimo za razvoj. Dividende so minimalne.

SHUTTERSTOCK

Sanja Verovnik

24.11.2019, 01.04

Na trgu nepremičnin se prižiga znak za preplah: zaradi odločitve Banke Slovenije, da zaostri pogoje kreditiranja, se zna zgoditi, da veliko Slovencev ne bo več izpolnjevalo pogojev za najem posojila, prisiljeni bodo stanovanje najeti, novogradnje pa se bodo težko prodajale. Je pred nami nova kriza?

Že do danes je bila pot do lastnega stanovanja težka, če nisi imel dobro plačane službe, da bi bil upravičen do bančnega posojila, ali pa staršev, ki so ti bili pripravljeni finančno stati ob strani. Zadnji ukrepi Banke Slovenije (BS) bodo poskrbeli, da bodo sanje o lastni nepremičnini ostale še naprej samo sanje, saj večina Slovencev za najem večjega kredita po bančnih izračunih ne izpolnjuje pogojev. Da je nakup stanovanja brez bančnega posojila v Sloveniji misija nemogoče, se strinja tudi Boris Lajh iz nepremičninske agencije Century21. Iz izkušenj pove, da imajo

le redki možnost kupiti stanovanje z gotovino. Prednjačijo pa takšni, ki za manjkajoči del kupnine za nepremičnino najamejo kredit. Redkim zadostuje potrošniški kredit, večina je primorana zaprositi za večji znesek, torej za stanovanjski kredit. Da je kredit edina pot do lastne strehe nad glavo, je prepričana tudi Jasmina Sanković, namestnica vodje agencije RE/MAX Avenija Maribor. Opaža, da zadnje čase vse več strank kupi nepremičnino s kreditom in to v celotnem znesku, saj nimajo lastnih prihrankov. Če že kdo kupuje stanovanje z gotovino, so to danes, tako Sankovičeva, starejši, ki so prodali lastno večje stanovanje ali hišo in z delom denarja kupili manjše domovanje. Daniel Angel Sauli iz Atrium nepremičnin postreže s podatkom, da je kar 70 odstotkov nepremičnin prodanih tako, da si kupec najame kredit pri banki. Da je nepremičnina eden večjih, če ne celo največji zalogaj slovenske družine, opozori Mojca Žižek Mesarec iz Galea nepremičnin in tudi na to, da je nakup nepremičnine najpogosteje povezan s hipotekarnim kreditom. "Tako je pri večini nepremičnin že vpisana banka kot hipotekarni upnik, za primer, če se pri odplačevanju kredita kaj zalomi."

Tristo tisoč Slovencev brez možnosti za kredit

Po oceni Združenja bank Slovenije (ZBS) bodo ukrepi Banke Slovenije širše posledice, če država prebivalcem ne bo ponudila alternativnih virov financiranja. Zaradi ukrepa več kot 300.000 ljudi ne bo več dobilo posojil, od tega približno 115.000 delovno aktivnih, ki prejemajo neto plačo do 928 evrov in preživljajo enega otroka, negativen bo tudi vpliv na BDP, so ocenili pri ZBS in dodali, da se bo kreditiranje zmanjšalo za do 70 milijonov evrov mesečno.

Pri Novi KBM pravijo, da nova pravila vplivajo na obseg kreditiranja. "Opažamo, da so posamezniki glede na aktualno dogajanje, prenehali preverjati možnost najetja kredita, čeprav bi verjetno lahko bili upravičeni do kredita," opazuje mag. Gordana Dragić iz oddelka marketinga Nove KBM. Opozori, da je Nova KBM že v preteklosti imela visoke standarde pri odobravanju kreditov in je pri izračunih že upoštevala vzdrževane družinske člane.

Ko te pokličejo, da nisi več kreditno sposoben ...

Jasmina Sanković ocenjuje, da se je zaostritev pogojev kreditiranja BS poznala že v oktobru, ko so stranke med postopkom pridobivanja posojila za nakup nepremičnine od banke, ki naj bi jim kredit odobrila, dobile informacijo, da se lahko zgodi, da jim posojilo pod novimi pogoji, ki so začeli veljati s 1. novembrom, ne bo odobreno. Zaskrbljena je, da bodo spremembe BS vplivale na odobritev posojil, s tem pa na nakup nepremičnin, predvsem kar se tiče mladih družin. Vse to pa bo vplivalo na trg najemniških stanovanj. Sankovićeve je prepričana, da se bo povečalo povpraševanje po najemnih stanovanjih, kar bo povzročilo podražitev najemnin.

Z novim ukrepom Banke Slovenije bodo največ težav s pridobitvijo stanovanjskega kredita imele mlajše družine z manjšimi prihodki.
SHUTTERSTOCK

Po besedah Borisa Lajha BS ne bi smela prehitevati z drastičnimi ukrepi, ki, kot pravi, vplivajo predvsem na najranljivejše skupine prebivalstva, ki že tako z veliko mero odpovedovanja prihranijo del sredstev, da nato vzamejo minimalni kredit in tako rešijo svoj stanovanjski status. "Te skupine niso nikoli bile problematične

pri vračanju kreditov. Zavedajo so, da če ostanejo brez strehe nad glavo, bodo morale najti najemniško stanovanje in zanj plačevati veliko več." Vsi ti ukrepi so po besedah sogovornika popolnoma skregani z logiko, "sploh, če upoštevamo, da državni in javni stanovanjski sklad gradi stanovanjske komplekse za prodajo na trgu po sistemu loterije," opozori Lajh. "V zadnjem času se to sicer spreminja in spremljamo načrte gradnje za namene oddajanja stanovanj s stroškovno najemnino. Se pa sprašujem, kakšna bosta investicijska vrednost in cikel izračuna stroškovne najemnine, in kar je najpomembnejše, po katerih kriterijih bodo ta stanovanja na voljo trgu. Glede na pretekle razpise je evidentno, da bo kvota stanovanj premajhna."

Stanovanjski krediti bogatijo gospodarstvo

Daniel Angel Sauli zadnjega ukrepa BS ne vidi kot napačnega, le razložiti bi si ga bilo treba pravilno, pripomni. Po njegovem mnenju namreč obstajajo dobri in slabi dolgovi. "Slednji siromašijo gospodinjstva. Kredit za naložbo v nepremičnino se je izkazal za najbolj varno naložbo in dobrino, ki ne le, da ne

izgublja vrednosti, temveč to celo pridobiva. Da ne govorimo o tem, da se z nakupom stanovanja gospodinjstvo razbremeni najemnine. Tak kredit bogati gospodinjstva! In tu vidim ključni problem BS, ki bi morala jasneje ločiti pogoje financiranja. To bi dolgoročno pomagalo k finančno vzdržnejšim gospodinjskim proračunom, če jim je to bil cilj." Na vprašanje, ali utegne zadnji ukrep BS povzročiti novo krizo na nepremičninskem trgu, pa Sauli odgovori: "Spomnim se leta 2010, ko se je opazneje zvišala minimalna plača, koliko težav smo takrat imeli pri kreditiranjih in kako je to še dodatno zavrlo promet. Zdaj pričakujem podobno. Vsakršna omejitev vpliva na določene segmente in za seboj pusti posledice." Tudi Mojca Žižek Mesarec meni, da je glede na podatke, da smo Slovenci že tako prezadolženi, pravilno, da BS kontrolira stanje na trgu, hkrati pa opozori, da s tem ne bodo zmogli rešiti pereče stanovanjske problematike. Kot pravi, BS nima jasne slike o realnih prihodkih državljanov: "Izhajajo predvsem iz svojih prihodkov, ki so neprimerljivo višji od zaslužka navadnih državljanov. Povsem normalno je v Sloveniji, da se ne iščejo rešitve za nastale težave, temveč je

težave treba še obremeniti." Če bodo banke vse napovedane pogoje BS tudi dejansko izpolnile, Mesarčeva pričakuje, da se zmanjšalo tako število prodanih kot kupljenih stanovanj, kar pa dejansko lahko vodi v novo krizo. "Morda pa je le bil čas, da se pravljična nepremičninska zgodba v Sloveniji in predvsem v Mariboru konča; mislim predvsem na previsoke cene novih hiš v Mariboru na tako imenovanih elitnih lokacijah, zemljišč in starih nepremičnin," še pripomni sogovornica.

V Mariboru se trenutno pospešeno gradi, povprševanje po stanovanjih je veliko, zaostrovanje kreditiranja pa lahko razcvet gradnje ustavi in s tem

ustvari novo krizo na trgu nepremičnin. SANJA VEROVNIK

Iti na svoje brez pomoči staršev bo nemogoče

Ali utegnejo drastični ukrepi BS ohromiti zdaj zelo živahno dogajanje na nepremičninskem trgu ali pa celo privedi do nove nepremičninske krize tudi v zdaj zelo aktivnem **gradbeništvu**, smo vprašali tudi gradbince in projektante. Blaž Kosi, direktor družbe K-ing, podjetja za inženirske in operativno izvedbene storitve, je prepričan, da ukrepi BS ne obetajo nič dobrega za obilico novogradenj, ki so v Mariboru in v Sloveniji v izvajanju oziroma načrtovanju. Odziv državljanov opiše bolj kot ogorčenje kot pa preplah, posledica pa je, pravi, na dlani: upad povpraševanja oziroma realizacije nakupa nepremičnin je neizogiben. "Ukrep bo zagotovo odvrnil vsaj nekaj potencialnih kupcev, da bi kupili nepremičnino," napoveduje Kosi. Po njegovem mnenju bodo spremembe najbolj občutile družine z otroki, mladi pa ne bodo imeli pogojev "iti na svoje" brez finančne pomoči staršev. "Edina rešitev bo najem stanovanja, kar

pa tudi ne bo tako preprosto, saj se bo zaradi nezmožnosti nakupa nepremičnine povečalo število tistih, ki bodo iskali najemniško stanovanje. Teh pa na trgu ni veliko. Večje povpraševanje po najemniških stanovanjih pa dviguje najemnine. Kombinacija tega pomakne potencialne najemnike od lastništva bodoče nepremičnine še en korak nazaj. Kljub temu da največji delež kupne moči predstavljajo starejši, ki že imajo nepremičnino, sta zgoraj omenjeni skupini vsekakor igralca, brez katerih nepremičninski trg ne zmore shajati." Kljub črnim napovedim pa je Kosi prepričan, da bo prišlo do sprememb ukrepa BS, saj se z njim ne strinja tudi večina bank. Ne nazadnje bodo tudi banke z manjšim obsegom kreditiranja na izgubi.

Večina Slovencev je lahko do lastne strehe nad glavo prišla s pomočjo bančnega posojila. SHUTTERSTOCK

Državljeni že drugič kaznovani

Vesna Knuplež iz gradbenega podjetja Knuplež si zadnje zaostrovanje kreditiranja BS razlaga kot nekakšen preventivni ukrep: "Splošno znano je, da se BS pred in med zadnjo krizo ni

znala spopasti z izzivi in izvesti ukrepov, ki bi preprečili bančno luknjo. Bankam je dovolila, da so dajale tako imenovanim tajkunom kredite brez kritja. Te kredite pa smo potem morali plačevati navadni državljani, da bi sanirali banke. In zdaj ta ista BS zastruje pogoje kreditiranja in državljane že drugič kaznuje."

Knupleževa meni, da je BS brez ustreznih podlag ali izračunov sprejela ukrepe in to samo zaradi tega, da ji ne bi v primeru nove krize na trgu nepremičnin očitali, da ni ukrenila ničesar. "Po njihovem mnenju je bolje sprejeti slab ukrep kot ne ukrepati, o posledicah, ki jih bo prineslo vse to, pa ni nihče razmišljal. Vsi vemo, da bančna luknja ni nastala zaradi stanovanjskih kreditov državljanov, ampak je bilo za to krivo nekaj povsem drugega," je kritičnega pogleda sogovornica. Dodaja, da je povsem nelogično, da družine zmorejo plačevati visoke najemnine za rabljena stanovanja ter ob tem poravnati še visoke mesečne stroške, niso pa kreditno sposobne, da bi si kupile novo stanovanje z majhnimi mesečnimi stroški, zaradi česar bi jim ostalo več denarja za samo preživetje. Knupleževa še ugotavlja, da ta čas

med kupci novogradenj še ni zaznati večjega preplaha. "Vsi nekako še vedno računamo, da bo prevladal zdrav razum in bo sklenjen dogovor med vsemi akterji, torej med BS in bankami. Prodaja naših stanovanj v Gornji Radgoni za zdaj poteka nemoteno. Gradimo stanovanja, ki bodo vseljiva šele v drugi polovici prihodnjega leta in takrat bo slika tudi bolj jasna, kdo med potencialnimi kupci je za nakup stanovanja sploh kreditno sposoben," sklene Vesna Knuplež.

TEŽKI TRENUTKI Okleval je z obiskom zdravnika, ta pa mu je potem povedal ...

»VEDNO ME JE ZANIMALO, KAKO SE STVARI RUŠIJO, NE POSTAVLJAJO«

PTUJSKI PIROTEHNIK PROSTOVOLJEC Sašo Turnšek je bil te dni v središču medijske pozornosti po uspešni onesposobitvi dveh letalskih bomb v Mariboru.

Pirotehnika je bil že Sašev oče, zato ga je že v zgodnji mladosti vlekel na to področje. Ko je šel oče v akcijo, je vedno želel zraven, a ni smel, ker je bilo to prepovedano.

Vsak prepovedani sadež je še toliko bolj slasten ... »Adrenalin in radovednost sta bila prevelika, da bi odstopil od te svoje želje,« je povedal Sašo. Pri študiju je izbiral med **gradbeništvo** in strojništvom. Na koncu se je odločil za **gradbeništvo**, vendar ga ni zanimalo, kako se stvari postavljajo, ampak kako bi jih lahko zrušil. Ta stroka je še danes v povojih. Obupal je in pristal na krožičih. Danes je zaposlen na Fakulteti za **gradbeništvo**, prometno inženirstvo in arhitekturo v Mariboru.

»ZDRAVA MERA STRAHU IN SPOŠTOVANJA MORA BITI«

Ko se po intervenciji vrne domov, se poskuša čim prej umiriti, spravi iz sebe ves ta adrenalin, ki je prisoten ves čas, od začetka do konca intervencije. Pri tem mu je v veliko pomoč šport. »Pri našem delu hodimo po robu, a vedno vedoč, kje je meja, ki je ne smeš prestopiti. Zdrava mera strahu in spoštovanja je vedno prisotna, ne smemo biti preveč hrabri, še manj pa zaletavi, delamo po pameti,« je povedal Sašo. Vsaka onesposobitev bombe zahteva veliko priprav na terenu; treba je identificirati bombe, tipe vžiga, sestav, fotografirati najdbo, poiskati podatke v literaturi ... »Ko si v akciji, moraš vedno delati z občutkom, počasi in premišljeno. Vedeti moraš, kje je meja vžigalnika, kako ga odviti, kako ga pritisniti, da bo popustil in ga boš lahko normalno odstranil. Pirotehniki se sicer držimo načela, da vsaka popusti.«

KO GRE ZA VARNOST LJUDI, NOBEN UKREP NI PREVEČ

Verjetno bi šli tudi onesposobitvi dveh mariborskih letalskih bomb bolj ali manj mimo javnosti, če ne bi bila nujna evakuacija velikega števila ljudi. »Kogre za varnost ljudi, noben ukrep ni preveč. Zdaj se je vse dobro izteklo. Če bi se kaj zgodilo, pa bi vsi udarili po načrtovalcih akcije, da niso poskrbeli za večjo varnost. Pri vsaki taki akciji se aktivnosti izvajajo po načrtu in predpisih, ki opredeljujejo velikost evakuacijskega območja in obsežnost varnega območja, po katerih gibanje ni dovoljeno, da je poskrbljeno za varnost ljudi in tudi za varnost vseh, ki v akciji sodelujejo. Pri ukrepih so se držali mednarodno uveljavljenih pravilnikov,« je zatrdil Sašo.

NAJDENIH BOMB SE NIKOLI NE DOTIKAJTE

Sašo je zadnjih šest let vodja enote za Štajersko in Prekmurje. Letno v povprečju opravijo okrog 60 intervencij, vsaka je nekaj posebnega. Neeksplodirane bombe se onesposobijo samo ob najdbah, pirotehniki jih ne iščejo. Pri vurberški bombi so imeli opravka s kemičnim vžigalnikom, ki se močno razlikuje od mehanskih, kot sta ga imeli mariborski bombi. Po vsaki intervenciji opravijo tudi podrobno analizo, da so lahko prihodnje podobne intervencije še bolj dodelane. Tako kot imajo spoštljiv odnos do neeksplodiranih ubojnih sredstev pirotehniki, ga morajo imeti tudi ljudje, ki pa morajo vsako tako najdbo nemudoma prijaviti centru za obveščanje, v nobenem primeru se jih ne smejo dotikati.

(mg, foto: Črtomir Goznik)

PREKRIŽAN NAČRT

Najdbi bomb v Mariboru, ki ju je bilo treba čim prej onesposobiti, sta Sašu sicer prekrižali dopust, a tega vseeno ne obeša na veliki zvon.

Sašo je zadnjih šest let vodja enote za Štajersko in Prekmurje. Letno v povprečju opravijo okrog 60 intervencij.

23.11.2019

Alpod lani povečal prodajo

Cerknica, 23. novembra (STA) - V cerkniškem Alpodu, katerega glavna dejavnost sta prodaja in polaganje talnih oblog, so lani dosegli sedemodstotno rast prodaje in desetodstotno rast dobička. Prodajo jim je uspelo povečati tako na domačem kot na tujih trgih. Letošnji rezultati bodo zaradi več dejavnikov po napovedih slabši.

Prihodki od prodaje so lani dosegli 29,93 milijona evrov, čisti dobiček pa 1,87 milijona. Boljši poslovni rezultati na domačem trgu so po besedah direktorja Matjaža Štefana predvsem posledica izboljšane poslovne klime v državi, boljše likvidnosti in povečanja investicij v **gradbeništvu**.

"Predvidevamo, da se bo trenutna situacija obdržala v tudi v letu 2019; načrtujemo enako prodajo kot leto prej," je zapisal v poročilu o poslovanju, objavljenem na spletnih straneh Ajpesa.

Na trgih jugovzhodne Evrope in trgih zunaj Evrope so bili prodajni rezultati nekoliko slabši. Zunaj Evrope bo poslovanje po njihovih ocenah težavno tudi letos, in sicer zaradi zaostrenih tržnih razmer oz. zaostritve pogojev za nekatere kupce.

Letos bo skupna prodaja zaradi opustitve nekaterih programov in prekinitve prodaje problematičnim kupcem po ocenah vodstva manjša za 10 do 15 odstotkov, čisti dobiček pa za pet do deset odstotkov.

"Tveganja v poslovanju vidimo v pričakovanem popuščanju gospodarske rasti v Evropi in kasneje v Sloveniji, grožnjah trgovinskih sporov, ki bi lahko vodile v povečanje carinskih dajatev za izvoz naših izdelkov na nekatere pomembne trge, in prevelikih spremembah valutnih tečajev," je zapisal Štefan.

V družbi je bilo konec minulega leta 55 zaposlenih, kar sta dva več kot leto prej.